



دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

بررسی تاثیر برنامه توانمندسازی بر درک از خطر و ابعاد سلامت در بیماران عروق
کرونر قلب

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در پرستاری مراقبت ویژه

اساتید راهنما:

دکتر معصومه ذاکری مقدم

دکتر مریم اسماعیلی

استاد مشاور:

دکتر بابک گرایلی

استاد مشاور آمار:

دکتر انوشیروان کاظم نژاد

نگارنده:

زینب قاسم زاده کوچی

سال ۱۳۹۷

چکیده

زمینه و هدف: توانمندسازی فرایندی پویا، تعاملی و اجتماعی است که منجر به مسئولیت پذیری، رضایت و پاسخ بهتر به درمان و بهبود کیفیت زندگی بیماران می گردد. بیماران عروق کرونر قلب به دلیل ماهیت مزمن و پیشرونده بیماری، نیازهای متعدد آموزشی، مراقبتی و فقدان دانش و آگاهی در مورد بیماری و راه های مقابله با آن دچار احساس ضعف و ناتوانی شده که بر درک از خطر، رفتار خودمراقبتی و همچنین وضعیت کلی سلامت بیمار تاثیر خواهد داشت. این مطالعه با هدف بررسی تاثیر برنامه توانمندسازی بر درک از خطر و ابعاد سلامت (جسمی، روانی و اجتماعی) بیماران عروق کرونر قلب انجام یافته است.

روش کار: پژوهش حاضر یک کارآزمایی بالینی تصادفی است که با شرکت ۸۴ بیمار عروق کرونر قلب در سال ۱۳۹۶ در بخش های Post CCU مرکز قلب تهران انجام یافته است. نمونه های پژوهش براساس معیار های ورود به مطالعه انتخاب و بررسی شدند. پس از توضیح در مورد اهداف و اخذ رضایت کتبی، بیماران به روش تخصیص تصادفی بلوکی به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. سپس پرسشنامه های اطلاعات دموگرافیک و سوابق بیماری، درک از خطر در بیماران قلبی و ابعاد سلامت در هر دو گروه تکمیل گردید. در گروه مداخله برنامه توانمندسازی مژیک بصورت سه جلسه کارگاهی در سه روز متوالی اجرا گردید. ادامه مداخله پس از ترخیص بیماران از بیمارستان، به مدت ۸ هفته پیگیری بصورت تماس تلفنی یکبار در هفته انجام شد. سپس پرسشنامه های درک از خطر در بیماران قلبی و ابعاد سلامت توسط دو گروه کنترل و مداخله تکمیل شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ و آزمون های آماری توصیفی و تحلیلی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: بر اساس یافته های پژوهش، قبل از مداخله، بین دو گروه از نظر مشخصات دموگرافیک و سوابق بیماری اختلاف آماری معناداری وجود نداشت. پس از اجرای مداخله مشخص شد که در نمره کل درک از خطر، سلامت روانی- اجتماعی شامل متغیرهای رضایت از زندگی، خوش بینی و آگاهی از زندگی و نمره کل وضعیت سلامت جسمی با زیرمقیاس های محدودیت جسمانی ناشی از فعالیت سبک و سنگین، رضایت از درمان، کیفیت زندگی، اجبار در مصرف دارو و مشکل آنژین و تنگی نفس بین دو گروه آزمون و کنترل اختلاف معنی داری وجود دارد ($P < 0.001$).

بحث و نتیجه گیری: بر اساس یافته های مطالعه ی حاضر، برنامه توانمندسازی با افزایش دانش و تقویت خودآگاهی بیماران، میزان درک از خطر را در آنها افزایش داده است و با تشویق آنها باعث می شود انگیزه آنان جهت ایجاد تغییر رفتار و انتخاب رفتارهای سالم و پیشگیرانه بیماری بیشتر گردد و در نهایت باعث می شود بیماران با به دست آوردن توانایی کنترل بر عوامل موثر در سلامت خود وضعیت کلی سلامت خود را که شامل ابعاد سلامت جسمی، روانی و اجتماعی می باشد ارتقا دهند.

واژه های کلیدی: توانمندسازی؛ درک خطر؛ سلامت؛ بیماری عروق کرونر قلب



**Teheran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery**

Title:

**Effects of empowerment program on the perception of
risk and health dimensions in patients with coronary heart
disease**

**"A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of Science (MSc)
Degree" In Critical Care Nursing (CCN)**

Supervisors

**Dr. Masoumeh Zakerimoghadam
Dr. Maryam Esmailie**

Consultants

**Dr. Babak Geraiely
Dr. Anoshirvan Kazem Nejad**

By

Zeinab Ghasemzadeh Kuchi

2018

Abstract

Background and Aim: Empowerment is a dynamic, interactive and social process that leads to responsibility, satisfaction, better response to treatment and increased quality of life in Patients. Patients with coronary heart disease have a feeling of weakness and disability due to the chronic and progressive nature of the disease, various educational and care needs, lack of knowledge and awareness about the disease and ways to deal with it that will affect the risk perception, self-care behavior and as well as the general health status in patients. This study aimed to investigate the effect of empowerment program on perception of risk and health dimensions (physical, mental and social) in patients with coronary heart disease.

Materials and Methods: The present randomized clinical trial recruited 84 patients with coronary artery disease admitted to post-CCU wards in Tehran Heart Center in 2017. The study subjects were selected and assessed according to inclusion criteria. After explaining the study objectives and obtaining written consents, patients were assigned to intervention and control groups by Block Balanced Randomization (BBR). Then, both groups completed questionnaires for demographic details and disease history, perceived risk in cardiac patients, and health dimension. The Magic Empowerment Program was performed for intervention group as three workshops on three successive days. Intervention continued after patients' discharge from the hospital through phone calls once a week for eight weeks. The perceived risk in cardiac patients and health dimension questionnaires were completed by the researcher for both groups, data were analyzed in SPSS-16 using descriptive and analytical statistical tests.

Results: The results showed no significant differences between the two groups before the intervention in terms of demographic details and disease history. However, after the intervention, significant differences were observed between the two groups in total score of perceived risk, Social mental health included life satisfaction, optimism and life orientation variables, and the total score of physical health status with the subscales of physical limitation due to light and heavy activity, Satisfaction with treatment, quality of life, shortness of breath and angina problems in both experimental and control groups after intervention ($P < 0.001$).

Discussion and Conclusion: According to the findings of this study, the empowerment program has increased the level of perception of risk by increasing knowledge and stimulating the patient's self-awareness and makes them more motivated to change behavior, choose healthy and preventive disease behaviors and ultimately, enables patients to improve their general health status, including physical, mental and social health by gaining the ability to control their health effective factors.

Keywords: empowerment; risk perception; health; coronary heart disease